

Rozwój samorządów lokalnych. Wyróżniające się postacie związane z administracją.

Tomasz Woźniczka

Wstęp:

Temat mojego wystąpienia brzmi: „Rozwój samorządów lokalnych. Wyróżniające się postacie związane z administracją”.

Samorząd terytorialny to wspólnota mieszkańców zamieszkująca określone terytorium, natomiast władza samorządowa to najbliższy obywatelowi poziom władzy. Istnienie samorządu terytorialnego zapewnia realizację zasady decentralizacji i pomocniczości, których nadrzędnym celem jest przekazanie kompetencji w zakresie zarządzania i podejmowania decyzji organom najbliższym obywatelowi. Podstawowa zasada, na której opiera się działalność organów samorządowych jest względna niezależność od władzy rządowej oraz ochrona interesu społeczności lokalnej. O tym, co będzie dobre dla wspólnoty, najlepiej wiedzą osoby, które w niej mieszkają i są z nią bezpośrednio związane. Na tym założeniu opiera się ustrój samorządu terytorialnego w Polsce i nie tylko. Istota samorządności jest pozostawienie samym obywatelom jak najszerszego pola decyzyjności i możliwości wyboru oraz kompetencji decydowania o sprawach związanych z ich codziennym życiem;

Brak jest jednolitej i całościowej definicji **samorządu terytorialnego**. Pojęcie i regulacje ustroju samorządu terytorialnego można wywodzić z wielu źródeł prawa, począwszy od Konstytucji RP poprzez ustawy poświęcone poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego.

Podstawowe przepisy konstytucyjne dotyczące samorządu terytorialnego zostały zamieszczone w rozdziale I. W art. 15 ujęto zasadę decentralizacji

władzy publicznej, a w art. 16 zdefiniowano wspólnotę samorządową, którą tworzy ogół mieszkańców określonej jednostki podziału terytorialnego państwa. W art. 16 zawarto także formułę o udziale samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy oraz o przypisaniu mu istotnej części zadań publicznych. Rozwinięciem tych regulacji są przepisy o samorządzie terytorialnym ujęte w odrębnym rozdziale Konstytucji RP. Przepisy te m.in. sankcjonują gminę jako jednostkę podstawową samorządu terytorialnego, ale jednocześnie pozostawiają ustawodawcy swobodę kształtowania innych jednostek samorządu regionalnego albo lokalnego i regionalnego. **Trójstopniowy podział terytorialny państwa**, na który składają się **gminy, powiaty i województwa** wprowadzono ustawą o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa.

Samorząd terytorialny można podzielić na samorząd lokalny oraz samorząd regionalny. Samorząd lokalny obejmuje samorząd gminny i samorząd powiatowy. Do gmin należą sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym a powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym. Przepisami ustawy o samorządzie powiatowym (art. 91) utworzono także jednostki samorządowe wypełniające zarówno zadania gminne, jak i powiatowe – miasta na prawach powiatu. Warto zwrócić uwagę, iż pojęcie samorządu lokalnego zostało zdefiniowane w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego. Zgodnie z tą definicją samorząd lokalny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców. Samorząd regionalny tworzy samorząd województwa, który wykonuje zadania publiczne o charakterze wojewódzkim, głównie związane z rozwojem regionalnym.

Tworzenie się zrębów samorządów lokalnych na ziemi górowskiej sięgają czasów średniowiecza i związany jest z procesem lokacji miast i wsi i w

związku z tym powstawania struktur samorządów związanych z ich powstawaniem i wynikających z nadanych im praw.

Z tego względu, że temat jest wyjątkowo obszerny, chciałbym omówić go jedynie w oparciu o rozwój samorządów terytorialnych w XX wieku i w pocz. XXI w., ze szczególnym uwzględnieniem reformy struktur samorządowych z 1998 roku. Zwrócę uwagę również na znane i wybitne postaci związane z lokalnymi samorządami. Ze względów chronologicznych podzieliłem swoją pracę na trzy części:

1. Samorząd lokalny w okresie międzywojennym (Republika Weimarska i III Rzesza (1918-1945))
2. Rozwój samorządu lokalnego po powrocie ziemi górskiej w granice państwa polskiego i czasy PRL (1945-89)
3. Samorząd lokalny w obliczu transformacji ustrojowej w Polsce i po reformie samorządowej (1990-2014).

2. Samorząd lokalny w okresie międzywojennym (Republika Weimarska i III Rzesza (1918-1945))

W pocz. XX wieku Góra była niedużym miasteczkiem, ale stale się rozwijającym. Posiadało połączenie kolejowe na trasie Głogów-Bojanowo oraz wąskotorową z Leszna do Ścinawy.

W wyniku traktatu pokojowego z 1919 r. powiat górski prawie w całości został przyznany Niemcom, tylko trzy wsie: Kaczkowo, Rojęczyn i Jabłonna przyznane zostały Polsce. Północno wschodnia część granicy powiatu była jednocześnie granicą pomiędzy Polską a Niemcami. Z tego względu obszar powiatu nabrał charakteru przygranicznego, co znacznie wpłynęło na dalszy jego rozwój.

W 1925 roku powiat liczył 641,11 km², a liczba mieszkańców wynosiła 34 818 osób. W zdecydowanej większości byli to Niemcy i małżeństwa mieszane, natomiast Polacy stanowili mniejszość. 1 października 1932 roku obszar powiatu wołowskiego został powiększony o znaczną część powiatu ścinawskiego, ale wsie leżące na północy powiatu przyłączono do powiatu górskiego. Były to m.in. Borki, Chocieborowice, Czeladź Wielka, Daszów, Drozdowice Wielkie i Małe, Jemielno, Kamień Górski, Łęczyca, Osłowice, Piotrowice Małe, Piskorze, Psary, Smolne, Wrząca Śląska.

Bardzo ważną i zasłużoną dla społeczności górskiej w okresie przełomu XIX i XX wieku był starosta (landrat) dr Kurt von Ravenstein. Pełnił swoją funkcję w latach 1893-1920. W okresie I wojny światowej wykazał duże zasługi dla gospodarki wojennej. Po zakończeniu wojny, jak pisze w swojej książce „Heimatbuch des Kreises Guhrau/Schlesien” Fritz Heinze, „jemu należy w głównej mierze podziękować za to, że powiat górski w 1919 roku nie stał się Polski.” Stwierdzenie chyba nieco na wyrost, nie wiemy bowiem, jakie działania mógł podjąć starosta górski, aby podległy mu teren pozostał w

granicach Niemiec. Prawdę mówiąc, ziemia górowska podobnie jak większa część Śląska w wyniku traktatu wersalskiego pozostała w Niemczech. W 1920 przeszedł w stan spoczynku. Zmarł w 1946 roku w Wismarze. Kolejnymi starostami górowskimi w okresie międzywojennym byli: dr Curt Hoffmann (1920-27), Hermann Neumann (1927-33), Friedrich Stucke (1933-45).

W okresie międzywojennym stanowisko burmistrza piastowali: August Götz ((1915)-1924), Hans Glien (1924-1933), Rudolf Köhler Gintzel (komisaryczny) (1933-1939), Gotthard Buch (komisaryczny) (1941).

W czasie trwania II wojny światowej powiat górowski nie został dotknięty działaniami wojennymi, dopiero w początkach 1945 ludność zaczęła odczuwać skutki wojny.

3. Rozwój samorządu lokalnego po powrocie ziemi górowskiej w granice państwa polskiego i czasy PRL (1945-89).

3.a. Zmiany administracyjne

Linia frontu zbliżyła się do ziemi górowskiej w styczniu 1945 roku. Pierwsze oddziały Armii Czerwonej wkroczyły do Wąsosza 22/23 stycznia, czołgi radzieckie wjechały do Góry 23 stycznia. Dzień 28 stycznia uznaje się za datę powrotu Góry do Macierzy, czyli w granice odradzającego się po latach wojny państwa polskiego. Na ziemi górowskiej rozpoczęło się stworzenie zrębów lokalnych władz. 26 kwietnia 1945 r. Pełnomocnikiem Rządu R.P. został August Herbst. W dniu 5 maja przybywa do Góry, a od 10/12 maja rozpoczyna urzędowanie Starostwo Powiatowe w Górze. Na jego potrzeby została zajęty budynek przy pl. Chrobrego. Góra staje się siedzibą powiatu w województwie wrocławskim. Mimo początkowej obecności Armii Czerwonej po porozumieniu z komendantem miasta kapitanem Kukkuri Kalistrowiczem Uhartiuwilim zaczyna działalność jako Starosta Górski tworząc lokalną administrację. Jako pełnomocnik okręgowy miał za zadanie wyznaczyć zadania

pełnomocnikom obwodowym czyli „organizatorom i szefom władz cywilnych na terenie obwodu”.

30 czerwca na drugiej konferencji sołtysów, wójtów i burmistrzów August Herbst poinformował o utworzonych gminach zbiorowych należących do nich wioskach. Utworzono gminy: Czernina, Stara Góra, Czechnów, Cieszkowice, Bełcz Górny, Jemielno, Psary, Rudna Wielka, Wroniniec, Chróścina, Miechów, Płoski i Szedziec, Radosław, Żabin, Sławęcice, Zadroże, Bartków, Wodniki i Luboszyce. Do tych gmin należało zaliczyć miasta Góra i Wąsosz. Część z nich nie działała. Na posiedzeniu 7 lipca poinformowano o zmniejszeniu liczby gmin zbiorowych do 14, z czego 3 miejskie (Góra, Wąsosz, Czernina) i 11 wiejskie.

Z dniem 1 lutego 1946 r. zmieniono podział administracyjny. Prawa miejskie zachowała Góra. Zlikwidowano sześć gmin. W ten sposób na terenie powiatu istniały – gmina miejska Góra i gminy wiejskie Czernina, Luboszyce, Psary, Rudna Wielka, Siciny, Stara Góra i Wąsosz. Z kolei 28 września 1950 roku na sesji Gminnej Rady Narodowej w Psarach podjęto uchwałę o przeniesieniu prezydium do Jemielna. W listopadzie 1946 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej w Górze, a miasto liczyło wtedy ok. 3600 mieszkańców.

W 1954 r.(5 lipca) podczas sesji Powiatowej Rady Narodowej na terenie powiatu górskiego utworzono 17 gromad z siedzibami w Borszynie Małym, Brzeżanach, Czerninie, Jemielnie, Kamieniu Górskim, Luboszycach, Pobielu, Psarach, Rudnie Wielkiej, Sicinach, Starej Górze, Ślubowie, Wągradzie, Wąsoszu, Witoszycach, Zaborowicach i Żuchlowie. W tym okresie funkcjonowały tzw. **Gromadzkie Rady Narodowe** (na podst. ustawy z 24 września 1954r.), co było związane z ówczesnym podziałem administracyjnym w warunkach PRL, którego naczelną ideą było zbliżenie „władzy ludowej do chłopów, co było potrzebne do kontroli społeczeństwa i skutecznej

kolektywizacji wsi (Podział trójstopniowy: Powiatowe RN, Miejskie RN i Gromadzkie RN).

W tym samym czasie nastąpiła zmiana granic powiatu górowskiego i województwa wrocławskiego. Wyłączono z dotychczasowej gminy wieś Załęcze. Na życzenie mieszkańców Załęcze weszło w skład pow. rawickiego w woj. poznańskim.

W czerwcu 1959 roku przewodniczący prezydium PRN Bronisław Szczygieł zaproponował dokonanie kolejnych zmian w podziale administracyjnym powiatu związaną z likwidacją 7 gromad. Od 31 XII przestały funkcjonować gromady w Borszynie Małym, Zaborowicach, Pobielu, Psarach, Wągradzie i Brzeżanach. Z kolei 1 stycznia 1960 roku siedzibę GRN w Żuchlowie przeniesiono do Niechlowa i zmieniono nazwę tej jednostki administracyjnej na GRN Niechlów. Od tego samego dnia rozpoczęła działalność Rada Narodowa Osiedla Wąsosz.

W tym czasie na terenie powiatu górowskiego funkcjonowało 13 jednostek administracyjnych (1 miasto, 1 osiedle i 11 gromad). Od 1 I 1962 przeniesiono siedzibę GRN ze Starej Góry do Góry, natomiast zlikwidowana została gromada Ślubów, nie doszło do przekształcenia osiedla Wąsosz w miasto.

Po uchwale VI Plenum KCPZPR w 1971 r. przystąpiono do kolejnej reformy władz terenowych. Począwszy od 1973 r. powrócono do **gmin** jako podstawowych jednostek podziału administracyjnego. Na czele gmin stanęli naczelnicy. Na terenie powiatu górowskiego utworzono 5 gmin: Czernina, Góra, Jemielno, Niechlów i Wąsosz.

Po przyjęciu 28 czerwca 1975 r. ustawy o dwustopniowym podziale administracyjnym zniesiono powiaty i 17 dużych województw. W wyniku reformy administracji utworzono 49 mniejszych województw. Skutkiem tego dotychczasowy powiat górowski znalazł się w nowoutworzonym województwie leszczyńskim, które kulturowo i gospodarczo przynależało do wielkopolski.

Z początkiem 1976 r. zlikwidowano gminę Czernina. Jej terytorium weszło w skład gminy Góra poza miejscowościami Sułów Wielki, Sułów Mały, Zaborowice, Czechnów, Giżyn, które trafiły do gminy Bojanowo.

Mieszkańcy Sulowa Wielkiego „wywalczyli” od 1 lipca 1981 r. wejście w skład gminy Wąsosz. W 1990 roku podjęto próby reaktywacji gminy Czernina, nie zakończyły się one powodzeniem.

Po wieloletnich staraniach - od początku 1984 r. Wąsosz odzyskał prawa miejskie. W byłych powiatach powstają Urzędy Rejonowe. W Górze od 1991 roku też funkcjonuje Urząd Rejonowy obejmujący swym zasięgiem dawny powiat górski.

W 1993 roku, w związku z planowaną reformą powiatową mieszkańcy Zaborowic , Giżyna, Czechnowa, Parłowic i Sulowa Małego liczyli na powrót do powiatu górskiego , w niektórych wsiach pod petycjami w tej sprawie podpisało się ponad 50% mieszkańców. Upadek rządu Hanny Suchockiej pokrzyżowało te plany.

3.b. Starostowie i burmistrzowie Górscy

August Herbst sprawował stanowisko starosty do 16 grudnia 1946 roku, jego następcą został Kazimierz Orczykowski. Począwszy od 15 grudnia 1947 roku funkcję starosty pełnił Mieczysław Skórski, a po niecałym roku od 1 listopada 1948 nominację na to stanowisko otrzymał Wiktor Rygałło. W tym samym dniu przestał też pełnić obowiązki wicestarosta Adam Góral (pierwszy z nich został przeniesiony do Bystrzycy, drugi do Kłodzka). Od kwietnia 1950 roku starostą był Czesław Puławski, a gdy stanowisko to wakowało jego obowiązki przejął zastępca Czesław Wyszogrodzki.

August Herbst pozostał w Górze, gdzie zmarł 19 listopada 1965 roku. Został pochowany na cmentarzu parafialnym. 27 stycznia 1984 roku podczas sesji Rady Narodowej w Górze podjęto uchwałę, by jego nazwisko jako

pierwsze wpisać do „Księgi Zasłużonych Ziemi Górowskiej” oraz na nagrobku umieścić okolicznościową płytę.

Ustawa z 20 marca 1950 roku zmieniła strukturę władz administracyjnych, funkcja starosty została zlikwidowana. Począwszy od czerwca tego roku władze lokalne przeszły w ręce rad narodowych. Na czele Powiatowych RN stało Prezydium, których przewodnictwo powierzono sekretarzom. Najbardziej znanym sekretarzem PRN był Bronisław Szczygieł.

Pierwszym burmistrzem Górowskim był Aleksander Zalewski, który już od 1 czerwca 1945 roku rozpoczął urzędowanie. Kilka miesięcy później został zamordowany, najprawdopodobniej przez żołnierzy radzieckich. Do Góry przybył pod powstaniu warszawskim jako przymusowy robotnik. Jego następcą został począwszy od 3 września 1945 r, Klemens Gołębski. Urząd burmistrza piastował do 31 lipca 1946 roku i został przeniesiony na stanowisko kierownika referatu osadnictwa i kolonizacji, bo podobno utracił autorytet w mieście „powodu upijania się i zaniedbywania powierzonych mu obowiązków”. Po nim urząd ten sprawował Michał Zamojski, wcześniejszy burmistrz i wójt Czerniny. Sprawował swój urząd do 15 czerwca 1947 roku, a zastąpił go Bronisław Włoch. W październiku 1948 r. został powołany na stanowisko przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej, w związku z czym jego obowiązki przejął dotychczasowy pracownik zarządu miejskiego Wincenty Urbanowicz. 1 kwietnia 1950 roku funkcję burmistrza objął Jan Murszewski, a jego kadencja trwała do 22 lipca. W związku z reformą administracji zlikwidowano funkcję burmistrza, a Jan Murszewski otrzymał stanowisko przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej.

Nastały czasy Rad Narodowych, prezydium RN stały się kolegalnymi organami wykonawczymi (zarządy miejskie zlikwidowano), a także przygotowywały projekty uchwał i prowadziły sesje rad narodowych. Dopiero od 1973 roku, gdy dokonano kolejnych zmian administracji terenowej, na czele

gminy stali naczelnicy. Wśród najbardziej znanych naczelników gminy Góra należy wymienić Mieczysława Śliwiaka i Jana Osucha.

4. Samorząd lokalny w obliczu transformacji ustrojowej w Polsce i po reformie samorządowej (1990-2014).

Rok 1998 przynosi kolejną zmianę podziału administracyjnego. Początek tego roku to czas niepewności zarówno co do tego, czy zostanie utworzony powiat górski, a jeżeli tak, to do jakiego regionu będzie należał. Wówczas w dniu 9 stycznia 1998 r. skierowano do kancelarii premiera, posłów, senatorów, przewodniczących komisji sejmowej i senackiej oraz sejmiku województwa wrocławskiego „Stanowisko samorządów Ziemi Górskiej: Góry, Niechlów, Jemielna i Wąsosza, partii politycznych: AWS, PSL, SLD, UW i ROP, zakładów pracy: Spółdzielni Mleczarskiej w Górze, Cukrowni „Góra Śląska”, PSS Góra, Urzędu Rejonowego oraz mieszkańców podjęte na spotkaniu 9 stycznia 1998r., którzy wspólnie występują o reaktywowanie Powiatu Górskiego i jego wejście w skład regionu wrocławskiego”.

24 lipca 1998 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę o wprowadzeniu trójstopniowego podziału administracyjnego Polski przesadzając tym samym o powstaniu powiatów. Gminy, które weszły później w skład powiatu górskiego były jeszcze w strukturach administracyjnych województwa leszczyńskiego. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 1998 roku w sprawie utworzenia powiatów (Dz.U. nr 103, poz. 652) powstał w województwie dolnośląskim powiat górski z siedzibą władz w Górze obejmujący gminy: Góra, Wąsosz, Niechlów i Jemielno.

W dniu 23 listopada 1998 roku na Zamku Królewskim w Warszawie wręczono pierwszemu Staroście Górskiemu akt poświadczający, iż Rzeczypospolita Polska przekazała począwszy od dnia 1 stycznia 1998 roku wspólnocie samorządowej i władzom powiatu górskiego odpowiedzialność

za sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym w zakresie należącym dotąd do administracji rządowej.

Tak więc po 23 latach region ten administracyjnie powraca do Dolnego Śląska. Powiat górowski znajduje się w północno-środkowej części województwa Dolnośląskiego i obejmuje teren o powierzchni 738,1 km². Zamieszkuje tutaj prawie 38 tysięcy osób. Graniczy na północy z województwem Wielkopolskim, a na północnym-zachodzie z województwem Lubuskim. Od strony zachodniej naturalna granice powiatu górowskiego stanowi rzeka Odra. Jest to jedna z trzech większych rzek przepływających przez ten teren. W granicach powiatu płyną ponadto Barycz i Orla. Siedziba Starostwa Powiatowego znajduje się w Górze przy ul. Mickiewicza 1, to jest w miejscu, w którym w czasach województwa leszczyńskiego funkcjonował Urząd Rejonowy. Po prawie ćwierć wieku rozpoczął się proces ponownej integracji z Dolnym Śląskiem.

Samorządy Powiatowe

I kadencja Rady: Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji rozporządzeniem z dnia 21 sierpnia 1998 roku w sprawie podziału powiatów i województw na okręgi wyborcze oraz ustalenia liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym (Dz.U. nr109, poz.688) dokonał podziału powiatu górowskiego z siedziba władz w Górze na 4 okręgi wyborcze, co w sumie dało liczbę 20 radnych powiatowych.

Pierwsze wybory do Rady Powiatu odbyły się 11 października 1998 roku, a Powiatowa Komisja Wyborcza dla powiatu górowskiego mieściła się w Urzędzie Miasta i Gminy w Górze przy ul. Mickiewicza 2., który wybory te zorganizował i przeprowadził. Na listach wyborczych do pełnienia funkcji Radnego I kadencji Rady Powiatu Górowskiego znalazło się 148 kandydatów. Wybrano 20 radnych. Przewodniczącymi Rady byli: Kazimiera Kospiczewicz (1998-1999), Władysław Stanisławski (1999-2000), Tadeusz Podwiński (2000-2001), Lech Jaruga (2001-2002).

II kadencja: Na podstawie art.11 ust.2 Ustawy z 16 lipca 1998r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, powiatów i sejmików wojewódzkich przeprowadzono wybory na II kadencje do Rady Powiatu. Na listach kandydatów zgłoszonych do Rady Powiatu Górowskiego znalazło się 159 osób.

W dniu 27 października 2002 roku w wyborach bezpośrednich mieszkańcy powiatu obdarzyli mandatem społecznym 15 radnych kandydujących do Rady Powiatu. Funkcję przewodniczącego Rady w tym okresie pełnił Edward Kowalczyk.

III kadencja: W listopadzie 2006 roku odbyły się kolejne wybory samorządowe. Do Rady Powiatu kandydowało 166 osób. Wybory, które odbyły się 12 listopada 2006 roku wyłoniły 15 radnych. Przewodniczącym Rady został wybrany Władysław Stanisławski.

IV kadencja: Wybory na czwartą kadencję odbyły się 21 listopada 2010 roku. Do rady kandydowało 130 osób i podobnie jak w dwóch poprzednich kadencjach wybrano 15 radnych. Przewodniczącym Rady był Zbigniew Józefiak (2010-12) a po jego odwołaniu przewodniczącym zostaje Edward Szendryk.

Wartym odnotowania jest fakt, że przez wszystkie cztery kadencje mandat radnego sprawuje Władysław Stanisławski.

Starostwie

Począwszy od 1999 roku, czyli od wprowadzenia nowego trójstopniowego podziału administracyjnego kraju, powiatem górowskim zarządzało 7 starostów. Najwięcej w pierwszej kadencji Rady Powiatu w latach 1999-2002 bo aż 4.

Pierwszym Starostą Górowskim wybranym na sesji Rady Powiatu w dniu 9 listopada 1998r. został Leszek Darlak. Funkcję tą pełnił do 21 marca 2000 r. Wicestarostą w tym okresie był Krzysztof Łazik.

21.03.2000r. Starostą Górowskim został Jerzy Maćkowski i był nim do 23 marca 2001 roku. Stanowisko wicestarosty piastował Krzysztof Mielczarek.

Trzecim Starostą został wybrany Tadeusz Wrotkowski i wraz z wicestarostą Henrykiem Skupinem funkcję tę pełni przez okres 6 miesięcy do października 2001 r.

Następnie stanowisko to obejmuje Sławomir Rutecki (30 października 2001 r.) i pełni je do końca I kadencji tj. do października 2002 r. Wicestarosta zostaje pełniący już tę funkcję na początku 2001 roku Krzysztof Mielczarek.

W II kadencji czyli w latach 2002-2006 Starostą Górowskim jest przez cały czas Sławomir Rutecki, a Krzysztof Mielczarek pozostaje wicestarostą.

III kadencja nie była już tak stabilna, jeżeli chodzi o pełnienie funkcji Starosty. 26 listopada Rada Powiatu powierza tę funkcję Beacie Pona, a wicestarosty Tadeuszowi Bireckiemu. Za nim jednak doszło do zakończenia III kadencji Beata Pona została odwołana ze stanowiska 16 września 2010 r., a na jej miejsce powołany zostaje Jan Kalinowski, zaś kolejnym wicestarostą jest Marek Biernacki.

Ostatnia IV kadencja (2010-2014) to okres pełnienia funkcji Starosty przez Piotra Wołowicza, wicestarostą przez cały ten czas jest Paweł Niedźwiedź.

Należy również wspomnieć o osobach pełniących funkcje Sekretarzy Powiatu. Pierwszym z nich w latach 199-2001 był Stanisław Borysowski, a drugim Elżbieta Kwiatkowska, która pozostaje na stanowisku do dnia dzisiejszego.

Również i struktury gminne musiały ulec znacznej przebudowie. Najtrafniej podsumował je sekretarz T. Otto: „Pierwsza kadencja samorządu (lata 1990 – 1994) to okres jego budowy. Wówczas wszystko trzeba było zaczynać na nowo. Na nowo organizować gminę, tworzyć jednostki organizacyjne i podstawy do funkcjonowania gminy oraz warunki jej rozwoju.

W okresie tym Burmistrzem Góry był Tadeusz Tutkalik. Wówczas jeszcze Burmistrz nie sprawował władzy wykonawczej w gminie, a jedynie

kierował organem wykonawczym jakim był Zarząd. W skład Zarządu Miejskiego, z różnym czasookresem członkostwa, wchodził: Bronisław Barna, Jan Eugeniusz Lis, Michał Kałasz, Zbigniew Kida, Krzysztof Łazik, Franciszek Mamulski, Zygmunt Mak, Antoni Siomiak, Roman Symulewicz i Stanisław Zdanowicz. Przewodniczącymi Rady Miejskiej byli Krzysztof Górniak, a po nim Stanisław Leśkiewicz. Natomiast funkcję wiceprzewodniczących pełnili Kazimiera Kospicewicz i Bogusław Sitnik.

Po burzliwej I kadencji przyszedł czas na stabilizację w działalności samorządu i harmonizację jego pracy. Kadencja samorządu w latach 1994 – 1998 cechowała się stabilnością składów władz gminy. Nie uległ zmianie skład Rady Miejskiej, a w Zarządzie nastąpiła tylko jedna zmiana i to w ostatnim roku. Stanowisko Burmistrza pełnił Stanisław Kwiatek. Członkami Zarządu byli: Bronisław Barna, Czesław Błyga, Michał Kałasz, Stanisław Majowicz, Alfred Ostolski i Jan Rewers. Przewodniczącym Rady Miejskiej był Grzegorz Aleksander Trojanek, a wiceprzewodniczącymi Lucyna Iciek i Ludwika Kysiak.

Trzecia kadencja samorządu, obejmująca lata 1998-2002, przypadła na czas wprowadzania w Polsce czterech wielkich reform: administracyjnej związanej z wprowadzeniem kolejnych szczebli samorządu – powiatowego i wojewódzkiego, oświatowej – powstanie gimnazjów, służby zdrowia - utworzenie kas chorych i reformy ubezpieczeń społecznych. Coraz trudniejsza sytuacja finansowa samorządów sprawiła, że był to też czas poszukiwania szans na rozwój gminy. Stanowisko Burmistrza zajmował Dariusz Matkowski. Członkami Zarządu byli natomiast: Ryszard Borawski, Stanisław Kwiatek, Władysław Mrówka, Jan Pawelski, Jan Rewers, Wacław Samotyja, Jerzy Żywicki. Funkcję Przewodniczącej Rady Miejskiej pełniła Irena Krzyszkiewicz, a wiceprzewodniczącymi byli Michał Baworowski i Ryszard Górski.

Kadencja IV – obejmująca okres od 2002 do 2006 roku – to nowa jakość samorządu, która wyrażała się wprowadzeniem bezpośrednich wyborów burmistrza, zastąpieniu organu wykonawczego jakim był Zarząd, jednoosobową władzą wykonawczą burmistrza; zmniejszeniu składu Rady Miejskiej z 28 do 21 radnych. W tej kadencji Burmistrzem Góry był Tadeusz Wrotkowski, a Przewodniczącymi Rady Miejskiej: Zygmunt Iciek, a po nim Stanisław Ciebień. Z kolei funkcję wiceprzewodniczących pełnili kolejno: Andrzej Barna, Stanisław Ciebień i Irena Krzyszkiewicz.

Kolejna V kadencja samorządu, trwała od 2006 r. do 2010r. Na początku kadencji, przez okres 1 roku, stanowisko burmistrza piastował Tadeusz Wrotkowski. Po nim stanowisko to objęła Irena Krzyszkiewicz, która urząd ten sprawuje od 2008 r. po dziś dzień. Przejściowo pomiędzy jednym a drugim burmistrzem funkcję tę z nominacji Prezesa Rady Ministrów pełnił Piotr Wołowicz. Przewodniczącymi Rady Miejskiej byli w kolejności: Adam Mazur, Teresa Frączkiewicz, a po niej Jerzy Kubicki. wiceprzewodniczącym od początku kadencji był Andrzej Patronowski.

Ostatnia VI kadencja to okres od 2010 do 2014 roku. Burmistrzem była przez cały ten okres Irena Krzyszkiewicz, zastępcą Andrzej Rogala. Przewodniczącym Rady Miejskiej był początkowo wspomniany Andrzej Rogala a po nim ponownie Jerzy Kubicki.

Samorząd, jako służba ludzi dla ludzi, wymaga zaangażowania i chęci do współpracy dla wspólnego dobra wielu osób, władz, urzędów, instytucji i firm. Bez tej współpracy niewiele da się osiągnąć dla rozwoju i lepszej przyszłości jakiegokolwiek społeczności, a społeczności lokalnej w szczególności, w myśl przysłowia: zgoda buduje – niezgoda rujnuje. Obyśmy zawsze działali w zgodzie, dla dobra, pomyślności i harmonijnego rozwoju naszej gminy, obyśmy

potrafili w codziennej działalności wznosić się ponad to, co nas dzieli, a różnice poglądów oby nas tylko wzbogacały.

Bibliografia:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.), art. 15-16, 163-172, ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96 poz. 603 z późn. zm.), art. 1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.), art. 15-16, 163-172, ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96 poz. 603 z późn. zm.), art. 1.
2. Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz.U. z 1998 r. Nr 96, poz.603).
3. Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o zmianach podziału administracyjnego Państwa (Dz.U. z 1950 r. Nr 28, poz. 255).
4. Fritz Heinze. Heimatbuch des Kreises Guhrau/Schlesien. 1973
5. Skąd przyszedliśmy kim jesteśmy? Praca zbiorowa pod red. Elżbiety Maćkowskiej. Góra 2011.
6. Ludwik Skoczyła. Powiat Górowski w latach 1998-2013, cz.1 i 2. Kwartalnik Górowski 44, 45/ 2013.